

**ПОЗОРНИЧКА И ПАТРОЛНА ДЈЕЛАТНОСТ
У ФУНКЦИЈИ ПРЕВЕНЦИЈЕ КРИМИНАЛИТЕТА
НА БЕЗБЈЕДНОСНОМ СЕКТОРУ**

Виши асистент др Гојко Шетка*
Универзитет у Бањој Луци, Факултет безбједносних наука

---

* gojko.setka@fbn.unibl.org

ПОЗОРНИЧКА И ПАТРОЛНА ДЈЕЛАТНОСТ У ФУНКЦИЈИ ПРЕВЕНЦИЈЕ КРИМИНАЛИТЕТА НА БЕЗБЈЕДНОСНОМ СЕКТОРУ

Сажетак: У последње вријеме све се мање пажње посвећује суштинској (основној) полицијској дјелатности која се одвија на безбједносном сектору. Ово сматрамо потпуно неоправданим јер сви полицијски послови се управо одвијају на безбједносном сектору и без ефикасног поступања полиције на њему, немогуће је очекивати успјешно спречавање криминалитета. Полицијска организације није у могућности да се на ефикасан начин бави спречавањем криминалитета уколико запостави своју дјелатност на безбједносном сектору. Безбједносни сектор представља централни елемент полицијског дјеловања и мјесто гдје се одвија најважнија полицијска дјелатност, мјесто гдје се стварају и испољавају резултати полицијског рада. У овом раду пажња је усмјерена на дјелатност полиције на безбједносном сектору како би се указало на велики значај позорничке и патролне дјелатности у функцији превенције криминалитета. Такође, кроз рад ће се указати на одређене факторе који су у протеклом периоду негативно утицали на ефикасност обављања позорничке и патролне дјелатности.

Кључне ријечи: *полиција, безбједносни сектор, криминалитет, превенција криминалитета, позорничка дјелатност, патролна дјелатност.*

Увод

Дјелатност полиције, било репресивана или превентивна, у свом највећем дијелу везана је за терен (безбједносни сектор), односно остварује се непосредно на терену, пошто је то мјесто гдје се и манифестују безбједносни проблеми. Управо то значи да се велики дио полицијске дјелатности (превентивана и репресивана) остварује на подручју полицијских станица које оперативно покривају подручје локалних заједница. Дакле, припадници полиције на локалном нивоу се први сусрећу са великим бројем безбједносних проблема и разних противзаконитих догађаја, а тек када неки случај превазиђе њихове

могућности и надлежности, укључују се виши ниви полицијске организације. За успјешно дјеловање полиције на терену, неопходано је познавати територију, лица и безбједносну проблематику на простору који оперативно покрива једна полицијска станица. Познавање поменутих параметара је битно и у случајевима када се у рјешавању безбједносних проблема, на подручју једне полицијске станице, укључују виши нивои полицијске организације. Немогуће је замислити функционану полицијску организацију без ефикасног и функционалног локалног нивоа полицијске организације, који се свакодневно на терену у непосредном контакту са грађанима и конкретним проблемима.

Позорничка и пратолна дјелатност су полицијске дјелатности кроз које, поред осталих, полиција долази до сазнања која су неопходна за успјешно и ефикасно оперативно дјеловање полиције на терену. Безбједносни сектор, као дио станичног подручја једне полиције станице, представља „основно мјесто” полицијског рада гдје се обављају све полицијске дјелатности. Уколико дође до занемаривања поменутих дјелатности на безбједносном сектору, немогуће је замислити да полицијска организације може бити ефикасна у превенцији и репресији криминалитета.

Супротстављање криминалитету, као једном сложеном безбједносном проблему, дуго година уназад, сводио се искључиво на репресивно поступање, откривање кривичних дјела и проналажење учинилаца, њихово процесуирање и санкционисање од стране судских власти. Међутим, савремена схватања полазе од тога да нема успјеха у супротстављању криминалитету ако оно није засновано и на превенцији, односно уклањању узрока и услова који погодују криминалном испољавању. (Кривокапић, 2008: 37). Што се тиче дјеловања полиције у овом контексту, немогуће је до потребних сазнања доћи (узрока и услова који погодују криминалном испољавању) без дјеловања полиције на безбједносном сектору. Дакле, превенција криминалитета условљена је дјелатношћу полиције на терену (безбједносном сектору).

У полицијском систему Босне и Херцеговине дјелатност полиције на безбједносном сектору је неправедно занемарена у протеклом периоду. Ова констатација најбоље се може сагледати, прво кроз укупну организацију полицијског система БиХ, јер постоје полицијске агенције које уопште немају локалне полицијске структуре и полицијску дјелатност уопште не обављају на локалном нивоу (безбједносном сектору). Друго, кроз појединачну организацију полицијских агенција, јер се превасходно у документима о организацији и системати-

зацији радних мјеста првенствено пажња посвећивала вишим нивоима организационе структуре (регионалном и републичком нивоу). Конкретно, радило се првенствено на успостављању организационих јединица на вишим нивоима, нерјетко и на уштрб локалних полицијских структура.

Када се говори о дјелатностима полиције на безбједносном сектору које доприносе спречавању криминалитета, треба истаћи чињеницу да постоје и неке које нису директно усмјерене на превенцију криминалитета, али које ипак доприносе самој превенцији. Као примјер се може узети одржавање јавног реда и мира од стране припадника полиције којим се доприноси спречавању кривичних дјела кроз правремене интервенције полиције због упућених пријетњи, вријећања, насиља над другима, учествовања у тучи итд. Предузимањем мјера према учиниоцима ових прекршаја, полиција спречава потенцијална кривична дјела до којих би могло доћи. Међутим, и ове активности полиција може благовремено спроводити, само уколико на правилан и ревносан начин обавља позорничку и патролну дјелатност.

Безбједносни сектор

Сама ријеч „сектор” је латинског поријекла и она означава исјечак, односно дио неке цјелине. Са аспекта вршења полицијских послова, то би, дакле, био дио територије неке општине на којој полиција обавља своје послове и задатке. У складу с тим, безбједносни сектор се може дефинисати као дио подручја полицијске станице (опште надлежности) који обухвата једну или више мјесних заједница на територији општине, на којем се може ефикасно пратити стање безбједности и организовати вршење полицијских послова. (Јовичић, Шетка, 2018а: 223)

Неопходно је напоменути да безбједносни сектори нису исте величине, те да величина безбједносног сектора зависи од стања и сложености безбједносне проблематике на одређеном подручју, економске развијености, степена индустријализације и урбанизације, развијености туризма и саобраћаја, броја становника, густине насељености и других елемената од значаја. (Јовичић, Шетка, 2015: 227) Сви ови поменути елементи се узимају у обзир приликом планирања полицијске дјелатности на безбједносном сектору, из чега се логично може закључити да ови параметри имају велики утицај на планирање и спрово-

вођење позорничке и патролне дјелатности на безбједносном сектору.

Када је ријеч о облицима и начинима оперативног дјеловања припадника полиције на безбједносном сектору, кроз позорничку и патролну дјелатност, неопходно је нагласити да се они огледају у личном ангажовању полицијских службеника на следећем: праћењу и анализи безбједносне ситуације на сектору; правилној примјени оперативно-тактичких мјера и радњи у спречавању кривичних дјела и прекршаја и отривању кривичних дјела и прекршаја послје њиховог извршења, као и њихових извршилаца; стварању оперативних веза, у складу с овлашћењима и плановима оперативне дјелатности; коришћењу разних докумената, извјештаја и информација којима располажу сви органи унутрашњих послова; остваривању конкретних безбједносних задатака по упутствима руководиоца јединице полиције или у сарадњи са овлашћеним радницима линијских служби безбједности; сарадњи са грађанима и пружању стручне и друге помоћи из области безбједности итд.

Да би се наведени послови полиције могли ефикасно обављати на безбједносном сектору, као и да би се ефикасно могла вршити криминалистичка контрола терена, неопходно је да полицијски службеници дужи временски период обављају полицијске послове на истом безбједносном сектору. (Јовичић, 2011: 220) Устаљеност припадника полиције на истом безбједносном сектору представља један од основних услова ефикасног рада полиције, а у контексту овог рада и један од важних предуслова за ефикасно вршење позорничке и патролне дјелатности у функцији превенције криминалитета.

Превенција криминалитета на безбједносном сектору

Превентивна дјелатност органа унутрашњих послова као систем енергичних, непосредних, сасвим одређених мјера против наступања или развијања сметњи, које угрожавају јавни ред и поредак које теже за тим да до наступања друштвено опасних стања и дијела ни не дође, обухвата: непосредну превенцију коју чини скуп мјера у односу на стадијум који претходи извршење кривичног дјела и у односу на све стадијуме извршења кривичног дјела; и непосредну којом се врши пресецање ситуација, прилика и стања која доводе до угрожавања

јавне безбједности или њихова контрола (нпр. упознавање са унутрашњим слабостима у дјелатности привредних организација, уочавање неопрезности приликом примања у службу, осигурања имовине, непостојања контроле на пословањем и сл.). (Водинелић, 1985: 299) Из овога је сасвим јасно да се највећи дио, ако не и цјелокупна, превентивна дјелатност полиције може реализовати само кроз велики ниво оперативности полиције на безбједносном сектору.

Ефикасно супротстављање криминалитету уопште, па и његовим савременим облицима, подразумеива изналажење и примјену разноврсних мјера које се, само условно, и више у смислу једне теоретске анализе, могу подјелити на оне којима се оживотворавају настојања заједнице да „*ante delictum*” реагује и предуприједи криминални акт (превентивне), а уколико то не успије, да „*post delictum*” реагује преко правосудних органа и кроз примјену кривичних или других санкција на конкретно криминално понашање, па и криминалитет као масовну појаву (репресивне), (Жарковић, Бановић, 2010: 204). Дакле, ефикасно супротстављање криминалитету је незамисливо без ефикасног поступања полиције на безбједносном сектору који представља главно мјесто збивљања свих безбједносних проблема.

У контексту овог рада и у односу на безбједносни сектор, може се рећи да превенција криминалитета се најпотпуније реализује у систему криминалистичке контроле, што представља дјелатност полиције која се састоји у праћењу и проучавању криминалитета и других друштвено штетних појава на безбједносном сектору, ради стварања претпоставки за брзо и ефикасно дјеловање полиције у погледу предупређивања криминалних активности, или ако се већ десе, у откривању појединачних кривичних дјела и њихових извршилаца. Такође, криминалистичка контрола на безбједносном сектору је усмјерена на организовано и планско надзирање криминогених средина, објеката и догађаја, односно лица склоних криминалном и девијантном понашању. Да би уопште било могуће остварити криминалистичку контролу на безбједносном сектору, неопходно је да се позорничка и пратролна дјелатност несметано обављају.

У циљу остваривања превентивне дјелатности полиције на безбједносном сектору предузимају се све полицијске мјере и радње чија је сврха спречавање вршења свих незаконитости од стране лица у чијем понашању се може претпоставити криминално понашање. Ради испуњавања овог циља неопходно је да полиција на безбједносном сектору, поред надзора одређених лица и криминогених средина (као и

објеката) прикупља сва обавјештења и информације које указују на појединачна предкриминална стања и понашања. Да би полиција могла доћи до ових сазнања неопходно је да има добру сарадњу са грађанима. Без добре сарадње са грађанима и информаната у криминогеним (криминалним) срединама, немогуће је замислити ефикасну превентивну дјелатност полиције.

Владање оперативним информацијама о стању на безбједносном сектору, поготово оних које су битне за превентивну дјелатност полиције на сектору, везане су за сазнања и лична запажања униформисаних припадника полиције. Ова запажања и сазнања се углавном односе на поједине опасне појаве или преткривична сазнања која пријете да се претворе у криминална понашања. Униформисани припадници полиције, по правилу, требали би да уочавају такве ситуације и да се по њиховом приједлогу предузимају превентивне мјере у односу на одређена лица чије је држање криминогено, раније осуђивана лица, условно отпуштена, као и лица носиоце одређених социјално-патолошких појава (алкохоличари, наркомани, коцкари, скитнице, проститутке и сл.). (Кривокапић, 2008: 223)

Начин организације полицијских структура и организовање процеса рада на безбједносном сектору доприносе ефикасности полиције у погледу сречавања криминалитета. Уколико једна полицијска организација кроз своју организациону структуру занемари локалне полицијске снаге, није реално очекивати да ће бити у потпуности ефикасна у обављању својих послова. Ово првенствено наводимо због стања у полицијском систему Босне и Херцеговине у коме неке полицијске агенције уопште немају локалне полицијске структуре, тако да је незамисливо од њих и очекивати да буду ефикасне у погледу спречавања криминалитета. Такође, сматра се да је локални ниво полицијских структура битан за функционисање полицијских агенција, јер без тог нивоа у полицијским агенцијама нема непосредне (свакодневне) сарадње са грађанима, што неминовно доводи до недостатка информација које су суштинске за полицијску дјелатност и сузбијање свих негативних појава које доводе до вршења кривичних дјела, тј. до угрожавања безбједности грађана. (Шетка, 2016: 350) У протеклом периоду је, у полицијским агенцијама у БиХ, изражен тренд занемаривања локалних полицијских структура што се негативно одразило на ефикасност поступања полиције, тј. негативно се одразило на ефикасност полиције. Поменуто девијације имају своје репрекусије на поступање полиције на безбједносном сектору и учинковитости полиције у области превенције криминалитета.

Позорничка и патролна дјелатност у функцији превенције криминалитета

Позорничка и патролна дјелатност представљају основни начин превентивно-репресивног обављања послова полиције, с циљем одржавања јавног реда, спречавања вршења кривичних дјела и прекршаја, хватања њихових извршилаца и пружања помоћи грађанима на безбједносном сектору. (Субошић, 2017: 191) Позорничка и патролна дјелатност су од великог значаја за превентивни рад полиције. Аналогно томе, можемо закључити да су ове дјелатности од суштинске важности за оперативни рад припадника полиције. Дакле, кроз позорну и патролну дјелатност се омогућава присуство полиције на безбједносном сектору, као и оперативни рад, што значи да се начело превентивног дјеловања, скоро у потпуности, остварује кроз ова два вида полицијске дјелатности. (Јовичић, Шетка, 2018а: 156)

Рад полиције на безбједносном сектору (кроз позорничку и патролну дјелатност) посебно је значајан за превенцију криминала, јер омогућава упознавање грађана који живе и раде на том подручју и упознавање прилика и околности које утичу на стање безбједности. На сектору је значајно остварити сарадњу са грађанима, њиховим удружењима, васпитно-образовним установама, установама социјалне заштите, здравственим установама и другим субјектима локалне заједнице који могу помоћи полицији да ефикасније спречава и сузбија кривична дјела. (Вуковић, 2017: 229)

Позорничко-патролна дјелатност у функцији остваривања превенције криминалитета се може изразити на више начина. Кроз ову дјелатност на безбједносном сектору полиција може радити на изграђивању позитивних релација између полиције и грађана, што свакако може донијети многобројне бенефите за превентивни рад полиције. Поред поменутог, кроз ову дјелатност, полиција може да дјелује у претпољу криминалитета уколико свој рад усмјери на рјешавање проблема у локалној заједници (на безбједносном сектору).

Изграђивање позитивних релација између полиције и грађана представља најшири облик полицијског ангажовања у друштву. Облици сарадње и изграђивање позитивних релација са грађанима су многобројни и поред усмјерења на тзв. општу јавност, стратегијски треба да се фокусира прије свега на циљне групе које су од посебног интереса за превентивне стратегијске циљеве друштвене заједнице. (Симоновић, 2004: 104) Кроз вршење позорничке и патролне дје-

латности, полиција фокус свог дјеловања може усмјерити на посебне групе грађана и на такав начин развити потребан ниво повјерења са грађанима. Такође, позорничка и патролна дјелатност могу се одвијати на такав начин да се на безбједносном сектору непосредно остварују превентивни стратегијски циљеви.

За разлику од изграђивања позитивних релација између полиције и грађана, полицијски рад усмјерен на проблеме у локалној заједници представља опредмећење проактивног криминалистичког приступа и фокусирање полицијске и криминалистичке стратегијске дјелатности на претпоље криминалитета. Полиција већине развијених земаља свијета своју дјелатност усмјерава на уочавање проблема у локалној заједници који могу довести до криминала и других штетних појава. Када спозна негативне појаве, различитим мјерама и у сарадњи са другим институцијама, полиција покушава да дјелује на те проблеме и ријеша их, тј. да на такав начин дјелује у предпољу криминалитета. (Симоновић, Пена, 2010: 116) Сагледавајући наведено, није тешко закључити да се већина проблема у локалној заједници може уочити кроз позорничку и патролну дјелатност (непосредан рад полиције на безбједносном сектору), што нам јасно говори о значају позорничко-патролне дјелатности у превенцији криминалитета.

Дјелатност полиције на безбједносном сектору обухвата низ активности међу којима су, на првом мјесту, обиласци позорничких и патролних рејона. Обиласци су усмјерени на мјеста гдје се најчешће врше кривична дјела или прекршаји, или се испољавају социо-патолошке појаве, као и у односу на лица према којима је предузета мјера појачаног надзора, односно криминалистичка контрола. Такође, кроз ове обиласке полицијски службеници на безбједносном сектору могу уочавати проблеме (који могу условити извршење кривичног дјела) и дјеловати у предпољу криминалитета, како би спријечили извршење кривичних дјела.

У вези са превентивним дјеловањем полиције на безбједносном сектору кроз позорничку и патролну дјелатност је и планирање конкретних задатака полиције. Задаци који се врше на позорничком и патролном рејону се планирају у складу са степеном опасности криминалног испољавања на одређеном дијелу станичног подручја. Ово је важно имати у виду јер је пракса показала да се криминална активност преноси са позорничких и патролних рејона гдје је израженија активност и присуство полиције, на оне рејоне гдје је полицијска активност мање изражена. Ово значи да планирање и интезивирање по-

зорничке и патролне дјелатности у погледу времена, мјеста и учесталости, те опасности од криминалних појава, на станичном подручју, треба да буде у корелацији са актуелном безбједносном проблематиком.

Позорничку и патролну дјелатност на безбједносном сектору треба посматрати у контексту актуелних друштвених дешавања, степена друштвеног и технолошког развоја, друштвених девијација итд. Ово говоримо из разлога што је данас тешко очекивати да позорничка и патролна дјелатности буде максимално функционална и ефикасна у превенцији криминалитета уколико се она заснива на традиционалним принципима. Данашње друштвене прилике, поготово професионализација и софистицираност у сфери вршења кривичних дјела, неминовно захтијевају да припадници полиције посједују многобројне специјализоване вјештине и знања. Пошто ово није реално очекивати, неопходно је да полицијски службеници на терену имају помоћ специјализованих линија рада унутар полицијске агенције, као и да буду додатно едуковани за препознавање и уочавање предкриминалних радњи. Овај проблем се апострофира јер је данас могуће извршити припремање озбиљног кривичног дјела, као и његово само извршење, на безбједносним секторима који су добро „покривени” припадницима полиције. „Припадници полиције данас не могу успешно обављати своје послове без стицања и сталног ажурирања и усавршавања релевантних знања, вештина и навика.” (Кешетовић, Бановић, Радовић, 2017: 98)

„Специфичну улогу у реализовању позорничке и патролне дјелатности имају позорници (као уосталом сви остали овлашћени радници органа унутрашњих послова) који морају да прикупе податке о свом рејону не само када наступи нека од очигледних предкриминалних ситуација него и раније. Прикупљање обавјештења од грађана, један је од основних метода јер може да пружи најбоље резултате у превенцији криминалитета, наравно, под условом добре оперативне покривености позорничког и патролног рејона. Што непосреднији контакт грађанин-позорник, заснован на узајамном повјерењу, треба да укључи што више позорника у живот и рад у мјесној заједници и да им омогући да се детаљно информишу о испољавању разних социопатолошких појава и другим девијацијама. Међутим, одговорност и обавеза позорника у таквим случајевима јесте да не занемари своју дужност, да провјери шта је нечије лично мишљење и утисак, а шта право стање и реална појава. Јер, и добронамјерни грађани могу бити у заблуди.” (Кривокапић, 2004: 221) Управо сегмент добре информи-

саности чини најважнији сегмент у спречавању криминалитета на безбједносном сектору који се реализује кроз позорничку и патролну дјелатност. Из овог разлога, неопходно је апострофирати важност односа позорник-грађанин, али и обавезу позорника да препозна праву информацију коју добије од грађана.

Вршење позорничке и патролне дјелатности на безбједносном сектору, у сврху сузбијања криминалитета, од стране полицијских агенција у БиХ, „је значајно посматрати са спекта концепта рада полиције у заједници. Ово сматрамо јер овај концепт дефинитивно није дао жељене резултате у полицијском систему БиХ, јер грађани очигледно немају довољно повјерења у полицијске структуре.” (Јовичић, Шетка 2018б: 265) Наведену констатацију можемо оправдати тиме што тренутно у већини полицијских агенција у БиХ уопште више нема систематизованих радних мјеста која су била предвиђена за полицијске службенике који су се били задужени за провођење овог концепта. Такође, наведено се може узети као негативан фактор који сигурно утиче на ефикасност полицијских агенција у БиХ у погледу спречавања криминалитета. Наравно, није тешко закључити да се то рефлектује и на квалитет вршења позорничке и патролне дјелатности. Разлог слабог повјерења грађана БиХ у полицијске структуре можда можемо тражити у великом утицају политике на рад полиције. „Истраживања која су проведена у оквиру пројекта испитивања јавног мњења „Ставови грађана о полицији” потврђују да грађани БиХ, укључујући и неке друге земље западног Балкана сматрају да политика утиче на оперативни рад полиције. У складу са овим грађани Србије, Босне и Херцеговине, Албаније и Македоније су на питање да ли сматрају да политичари утичу на оперативни рад полиције јединствено одговорили и рекли са су увјерени у то. Чак 68% вјерује да такав утицај постоји, док свега 26% испитаника сматра да такав утицај не постоји. Овај став је посебно био изражен међу испитаницима у Босни и Херцеговини, гдје се њих 72% изјаснило да овај утицај постоји.” (Шетка, 2017: 505, Мандић, 2016: 17–18)

Закључак

Секторски рад припадника полиције, који се углавном огледа у вршењу позорничке и патролне службе, треба бити усклађен са радом свих линија рада у оквиру једне полицијске организације, односно

потребно је обезбједити чврсту акциону кохезију свих оперативних линија рада које своје активности проводе на подручју полицијских станица (локалних полицијских сруктура). Оперативна кохезија у овом смислу подразумијева јединствено дјеловање секторских полицајаца и оперативних линија рада, заједничко организовање послова, провођење заједничких оперативних акција, дневну размјену информација, као и координацију и сарадњу приликом предузимања оперативно-тактичких мјера и радњи на подручју једне полицијске станице (или једном безбједносном сектору). Све наведено треба да се рефлектује кроз складан однос приликом обављања полицијских дјелатности на безбједносном сектору.

Имајући у виду све што смо претходно навели упућује нас на закључак да се у директној корелацији налазе начин и ефикасност вршења позорничке и патролане дјелатности са ефикасношћу полиције у превенцији криминалитета. Ово се може тврдити јер кроз претходне спознаје лако је уочљиво да многи сегменти који утичу на спречавање криминалитета зависе од начина вршења и ефикасног обављања позорничке и патролне дјелатности на безбједносном сектору.

Вршењем позорничке и патролне дјелатности полиција остварује непосредан утицај у погледу спречавања криминалних понашања на безбједносном сектору, док са друге стране кроз вршење ових дјелатности локлане полицијске структуре остварују посредни утицај на стратешке одлуке полицијске агенције које се односе на превенцију криминалитета. У погледу стратешких одлука, првенствено мислимо на то да се на основу резултата полиције до којих се долази кроз ове дјелатности прикупљају релевантне информације на основу којих би се и требале доносити стратешке одлуке полицијских агенција, а са друге стране, реализација стратешких одлука на терену о превенцији криминалитета се значајним дијелом и реализује кроз вршење ових дјелатности на безбједносном сектору.

Просто говорећи, превенција криминалитета условљена је дјелатношћу полиције на терену јер немогуће је до потребних сазнања о превенцији криминалитета доћи (узрока и услова који погодују настанку криминалитета) без адекватног секторског рада полиције. Исто тако, јасно је да су информације кључан елемент који утиче на оперативни капацитет полицијских агенције, а оне се могу сазнати само перманентним и преданим радом на терену и у комуникацији са грађанима.

Проблем који се јавља у полицијском систему Босне и Херцеговине у погледу секторског дјеловања полицијских агенција је више него

очигледан. У појединим агенцијама дјелатност полиције на безбједносном сектору је немогуће остваривати јер уопште не посједују локалне полиције структуре, док је код других агенција изражено успостављање организационих јединица које се налазе на вишим хијерархијским нивоима, а занемаривање нижих територијалних (локалних) организационих јединица. Неопходно је да у наредном периоду, полицијске агенције које имају локалне полицијске структуре, више пажње посвете њима, као и да осавремене начин вршења позорничке и патролне дјелатности. Само унапређивањем вршења позорничке и патролне дјелатности на безбједносном сектору, може се допринијети већој ефикасности полиције у превенцији криминалитета.

Литература

- Вуковић, С. (2017). *Превенција криминала*. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.
- Водинелић, В., (1985). *Криминалистика, откривање и доказивање – теоретски и практични криминалистички и доказни проблеми*. Скопље: Универзитет „Кирил и Методиј“ Факултет за безбедност и општедруштвену заштиту.
- Јовичић, Д., Шетка, Г. (2015). *Организација и надлежност полиције*. Бања Лука: Факултет за безбједност и заштиту.
- Јовичић, Д., Шетка, Г. (2018а). *Организација и надлежност полиције*. Бања Лука: Графомарк.
- Јовичић, Д., Шетка, Г., (2018б). *Перспектива полицијско-обавјештајног модела у полицијском систему Босне и Херцеговине*. У Зборник радова „Усаглашавање правне регулативе са правним тековинама Европске уније – стање у Босни и Херцеговини и искуства других“, Бања Лука: Истраживачки центар Бања Лука, 255–269.
- Јовичић, Д., (2011). *Организација и надлежност полиције*. Бања Лука: Факултет за безбједност и заштиту.
- Кривокапић, В., (2008). *Превенција криминалитета*. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.
- Кешетовић, Ж., Бановић, Б., Радовић, И. (2017). *Образовање и обука за безбедност пред новим изазовима*. У: Годишњак Факултета безбедности, Београд: Факултет безбедности, 95-109.
- Мандић, С. (2016). *Ставови грађана о полицији*. Београд: Београдски центар за безбједносну политику.
- Субошић, Д., (2017). *Организација и послови полиције*. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.
- Субошић, Д., (2010). *Организација и послови полиције*. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.

- Симоновић, Б., (2004). *Криминалистика*. Крагујевац: Правни факултет.
- Симоновић, Б., Пена, У., (2010). *Криминалистика*. Источно Сарајево: Правни факултет Универзитета у Источном сарајеву.
- Жарковић, М., Бановић, Б., (2010). *Кривично законодавство као инструмент сузбијања трговине људима*. У: Зборник радова „Савремене тенденције класичне репресије као инструмент сузбијања криминалитета”, Бијељина: Универзитет Синергија, 201–212.
- Шетка, Г. (2016). *Утицај организације полицијских структура у Босни и Херцеговини на стање безбједности*. Бања Лука: Факултет за безбједност и заштиту.
- Шетка, Г. (2017). *Утицај политике на функционалност полицијских агенција у Босни и Херцеговини*. У: Годишњак Факултета безбедности, Београд: Факултет безбедности, 499–516.

ACTIVITIES OF POLICE CONSTABLES AND PATROLS IN PREVENTION OF CRIMINAL ACTIONS IN THE SECTOR SECURITY

Gojko Šetka, Assistant
University of Banja Luka, Faculty of Security Sciences

Summary

Lately less and less attention has been paid to the essential (basic) police activity taking place in the sector security. We consider this to be completely unjustified, since all police operations are taking place in the security sector and without the police acting on it efficiently, it is impossible to expect successful prevention of crime. The police organization is not able to effectively deal with crime prevention if it fails to perform its activity in the security sector. The security sector is a central element of police activity and the place where the most important police activity takes place, the place where the results of police work are created and manifest. In this paper, attention is focused on the activities of the police in the security sector in order to point out the great importance activities of police constables and patrol activities in the function of crime prevention. Also, through the work will be pointed out certain factors that in the past period negatively influenced the efficiency of performing activities of police constables and patrol activities.

Keywords: *police, sector of security, criminal, prevention of criminal, activities of police constables, patrol activity.*